

20 411**Wijziging van de wet van 13 december 1972 (Stb. 702) tot bevrozing van het kinderbijslagbedrag voor het eerste kind, alsmede oprichting van het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering****VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹**

Vastgesteld 20 september 1988

De leden van de C.D.A.-fractie hadden met instemming kennis genomen van het wetsvoorstel om de rentebaten van het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering aan te wenden voor de voortzetting van de pensioenopbouw voor de werkloze werknemers boven de 40 jaar. Het wetsvoorstel beperkt zich tot die gevallen waarin reeds voor het intreden van de werkloosheid een pensioenvoorziening voor de werknemer gold. Er zijn echter nog steeds werknemers in onze samenleving – onder andere in kleine bedrijven – die geen of geen volledige pensioenvoorziening hebben.

Zijn cijfers bekend over de omvang van deze groep gezien het feit dat ook deze werknemers kinderbijslag hebben betaald, wilden de aan het woord zijnde leden graag van de staatssecretaris vernemen of werkloze werknemers die door het ontbreken van een bedrijfspensioenregeling zelf tot opbouw van een pensioen zijn overgegaan, in aanmerking kunnen komen voor een bijdrage uit een FVP.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden met gemengde gevoelens kennis genomen van wetsvoorstel 20 411. Uiteraard zullen zij iedere poging in de richting van voortzetting pensioenopbouw van werklozen steunen, dus ook dit wetsvoorstel.

Anderzijds constateerden zij dat dit voorstel slechts een tijdelijke en partiële regeling betreft, dat de verstrekte informatie in de schriftelijke stukken zeer summier is en dat het beginsel van de primaire verantwoordelijkheid van werkgevers- en werknemersorganisaties thans zo extreem wordt doorgedreven dat kabinet en regeringspartijen zelfs niet meer iets willen «bevorderen», in casu beperking pensioenverlies voor IOAW-gerechtigden.

Als de leden van de P.v.d.A.-fractie het voorstel goed begrepen hebben, is het vooral van belang voor oudere werklozen met een NWW-uitkering die vóór beëindiging van de NWW-uitkering een nieuwe baan (met pensioenregeling) zullen vinden, maar niet of nauwelijks voor die oudere werklozen die geen nieuwe baan zullen vinden.

Is hun indruk juist dat er voor oudere werklozen bij blijvende werkloosheid toch weer sprake kan zijn van bevroren premievrije polissen

¹ Samenstelling: Franssen (CDA), (voorzitter), Bos-Beernink (CDA), Van der Meulen (CDA), Jaarsma-Buijserd (PvdA), KlaassensPostema (PvdA), Van de Zandschulp (PvdA), Heijmans (VVD), Vonhoff-Luijendijk (VVD), Gelderblom-Lankhout (D66), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Vogt (PSP), Schuurman (RPF), mw. Bolding (CPN), Van der Jagt (GPV).

in de periode tussen beëindiging pensioenopbouw (= einde NWW-uitkering) en datum van pensionering? Is voor deze categorie oudere langdurige werklozen het indexeren van die premievrije aanspraken (in die periode) niet veel belangrijker dan voortzetting van de pensioenopbouw gedurende luttele jaren? Of wordt die indexering inmiddels geregeld door het circuit van reserve-overdrachten? (Bestaat er inmiddels één circuit of bestaan er inmiddels 2 circuits?)

Kan de staatssecretaris nauwkeurig en zo volledig mogelijke informatie verschaffen over de personenkring van werklozen die in aanmerking komt voor voortzetting pensioenopbouw gedurende de eerste periode van 3 jaar? De wettekst spreekt over «werkloze werknemers die recht hebben op een wettelijke werkloosheidsuitkering». Naar de mening van de leden van de P.v.d.A.-fractie horen (N)WW-, WWV-, IOAW-, RWW-, en ambtelijke wachtgelduitkeringen alle tot de wettelijke werkloosheidsuitkeringen.

De memorie van toelichting spreekt over «de groep werklozen met een loongerelateerde uitkering ingevolge de Werkloosheidswet» vanaf 40 jaar. Naar de mening van deze leden behoort de vervolguitering NWW daar niet toe, maar volgens de memorie van antwoord vallen in elk geval 57 1/2-plussers met een vervolguitering wel onder de personenkring. Wat betekent de mededeling dat «zo mogelijk» ook werknemers die per 1 januari 1988 al werkloos zijn en een WW- of WWV-uitkering ontvangen, worden meegenomen? (memorie van toelichting, pnt. 4 d, blz. 4).

Wat betekent de mededeling dat het fonds «beperkingen» kan aandragen in de personenkring?

Zullen personen die gedeeltelijk in loondienst werken en gedeeltelijk NWW-gerechtigd zijn tot de personenkring behoren?

Kan de staatssecretaris informatie verschaffen over de mate van pensioenopbouw van arbeidsongeschikten? Voor hoeveel WAO-ers is er sprake van voortzetting van de pensioenopbouw? Is er op dit punt verschil tussen volledig en gedeeltelijk arbeidsongeschikten? Is er op dit punt verschil tussen bedrijfs(tak)pensioenfondsen en ondernemingspensioenfondsen? Indien een totaal-overzicht ontbreekt, kan de staatssecretaris dan in elk geval informatie geven over de regeling bij de grotere bedrijfs(tak)pensioenfondsen? Indien een totaal-overzicht ontbreekt, wordt er dan gewerkt aan verzameling van deze gegevens? Indien het zo zou zijn dat er inzake pensioenopbouw van WAO-gerechtigden nog ernstige lacunes zouden zijn, wil de staatssecretaris dan bevorderen of stimuleren dat deze lacunes opgevuld worden?

Hoe verhoudt zich de zin «Verkregen rechten dienen te worden beschermd» (memorie van toelichting, punt 4c, blz. 4) tot de eerste zin memorie van toelichting blz. 6 («hetgeen een verlaging van bijvoorbeeld het te vergoeden percentage van de premie verbonden aan voortzetting niet op voorhand uitsluit»)?

Wat betekent de zin: «Veiligheidshalve zouden de rentebaten over 1987 als buffer mede ter beschikking moeten komen» (memorie van toelichting, pnt 4 d, blz. 4). Deze leden waren meer geïnteresseerd in wat er zal gebeuren dan in wat er zou moeten gebeuren.

Wat zouden de meeruitgaven voor de eerste 3-jaarperiode zijn indien ook IOAW-ers tot de kring der gerechtigden zouden worden toegelaten? De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen in dit verband of de volgende redenering juist is: aanwending van rentebaten uit het FVP betekent niet steeds meeruitgaven voor voortgezette pensioenopbouw van werklozen, maar deels een verschuiving? Immers: sommige pensioenfondsen kennen thans reeds een premievrije voortzetting van pensioenopbouw voor sommige oudere werklozen; andere pensioenfondsen kennen thans reeds de mogelijkheid van vrijwillige voortzetting pensioenopbouw tegen sterk gereduceerde premie voor categorieën oudere werklozen (bij

voorbeeld de pensioenfondsen voor groot- en kleinmetaal). Voorzover er sprake is van lastenverschuiving vallen er middelen vrij bij pensioenfondsen. Is een raming mogelijk van deze lastenverlichting van pensioenfondsen? Zouden die vrijvallende middelen niet aangewend kunnen worden om een begin te maken met voortzetting pensioenopbouw van IOAW-gerechtigden?

Is tenslotte de veronderstelling juist dat dit wetsvoorstel zal bijdragen aan een verlichting van de kosten van afvloeiingsregelingen voor oudere werknemers bij collectieve ontslagen?

Kan de staatssecretaris bevorderen dat de «regelen», genoemd in artikel 46 en de resultaten van de 3-jaarlijkse evaluatie en eventuele bijstelling aan de Staten-Generaal worden meegedeeld?

De leden van de fractie van de V.V.D. hebben het wetsvoorstel met instemming begroet. Zij hadden echter nog wel enkele vragen.

Terecht sluit het wetsvoorstel aan op de verlangens en opvattingen, die bij de sociale partners leven. Dit neemt niet weg dat naar de mening van de aan het woord zijnde leden een principiële wijziging in de doelstelling van het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering wordt aangebracht. De oorspronkelijke opzet om via bevriezing van kinderbijslagbedragen de weg te effenen naar een wettelijke pensioenplicht wordt met het onderhavige wetsvoorstel verlaten. Worden, zo vroegen deze leden, niet alleen bepaalde verwachtingen maar ook morele aanspraken op zo'n verplichte pensioenverzekering als gevolg van «inleveren» van kinderbijslag niet teniet gedaan voor hen, die geen pensioenvoorziening hebben?

Deze leden zouden verder willen weten welke de «specifieke verantwoordelijkheid» van de Minister van Financiën is, gezien zijn medebetrokkenheid bij de goedkeuring van de financiële randvoorwaarde. Deze vraag klemt naar het oordeel van de aan het woord zijnde leden te meer omdat in de memorie van toelichting nadrukkelijk wordt opgemerkt dat het Rijk «nu noch in de toekomst enige financiële verplichting ter zake van de realisering op zich neemt.» (pag. 3) Zou, zo vroegen deze leden, het niet juister zijn geweest – indien althans die verantwoordelijkheid zo specifiek is – dat de Minister van Financiën het wetsvoorstel mede had ondertekend?

De aan het woord zijnde leden hadden vervolgens nog enkele vragen over de ingangsdatum. De Stichting van de Arbeid gaat uit van 1 januari 1988. Het wetsvoorstel is echter pas op 18 januari van dit jaar ingediend. Is het de bedoeling dat hieraan terugwerkende kracht wordt verleend – waartoe naar het oordeel van deze leden overigens alle aanleiding is? Dit valt af te leiden uit het feit dat overeenkomstig de wens van de sociale partners de relevante peildatum 1 januari 1987 is. Moet dan echter in artikel II niet worden aangegeven dat de wet tot 1 januari 1988 terugwerkt?

Kan de staatssecretaris nadere mededelingen doen over de voorbereidende werkzaamheden bij het uitvoeringsorgaan, de Sociale Verzekerings Bank, en bij de pensioenfondsen en bedrijfsverenigingen? Het gaat hier om de vraag of zij (eventueel hun nagelaten betrekkingen) die tussen 1 januari 1988 en de datum van invoering van het wetsvoorstel pensioengerechtigd zijn geworden (of zijn overleden) spoedig het aanvullend pensioen – eventueel inclusief de met de terugwerkende kracht gemoeide bedragen – tegemoet kunnen zien.

De leden van de fractie van D66 hadden zich verwonderd over het intitulé van het wetsvoorstel. Waarom heeft de staatssecretaris in het

intitulé niet gesteld dat de wet beoogt iets positiefs te doen voor
werkloze werknemers?

Zoals het intitulé thans luidt lijkt er juist iets negatiefs te geschieden.

De voorzitter van de commissie,
Franssen

De griffier van de commissie,
Dijkstra-Liesveld